

Loopbaanoriëntatie & - begeleiding

Informatieboekje

Gerrit van der Veen College

Naam:

Klas:

Voorwoord

Voor je ligt het informatieboekje van het vak Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding. Doel van dit vak is om elke leerling voor te bereiden op een studiekeuze. Het is geen apart vak op je rooster maar het komt aan de orde bij de mentorles.

Wat staat er in dit boekje.

Hoofdstuk 1: Mogelijkheden na de havo of het vwo

Hoofdstuk 2: De fases van het keuzeprocess

Hoofdstuk 3: Een tussenjaar

Hoofdstuk 4: Praktische informatie

Hoofdstuk 5: PTA

Hoofdstuk 6: Handige sites

De decanen:

Dienke Veenstra

Hanneke van den Hooff

decaan@gerritdveen.nl

HOOFDSTUK 1

Help! Wat moet ik hierna?

Veel leerlingen die van havo of het vwo komen gaan daarna studeren op het hbo of aan de universiteit. De kans is dus groot dat jij dat ook gaat doen!

Als je een vakantie boekt, ga je ook niet voor de eerste de beste reis die je tegenkomt. Zo is dat met studeren ook. Met een havodiploma kun je kiezen uit meer dan 1000 voltijd bacheloropleidingen. En als je je vwo-diploma haalt, is het niet bepaald makkelijker: dan heb je namelijk keuze uit 1821 vervolgoopleidingen. Dat zijn er heel erg veel en juist als er veel te kiezen is, krijg je soms keuzestress. Aan de andere kant: daar zou toch iets tussen moeten zitten, zou je denken! Hoog tijd dus om je te verdiepen in wat je na de middelbare school gaat doen!

De keuze voor een vervolgoopleiding is een belangrijke, eentje die je latere leven kan beïnvloeden: je werk, je carrière en je inkomen. Geen beslissing die je van de één op de andere dag neemt dus. Je hebt vast veel mensen om je heen die je kunnen helpen met je zoektocht. Maar de uiteindelijke keuze zul je zelf moeten maken.

Dit jaar ga je in het kader van Loopbaan Oriëntatie Begeleiding (LOB) aan de slag met je zoektocht naar opleidingen en mogelijkheden. Je gaat een aantal activiteiten ondernemen voor LOB. Omdat het voor iedereen verschillend is wat hij later wil, mag je zelf kiezen wat je doet; welke open dagen, meeloopdagen je bezoekt en waar je je beroepenstage doet. Wel levert iedereen een plan in bij de mentor. Ook maak je gebruik van AMN Loopbaanleren. Met ditzelfde programma heb je in de derde klas je profielkeuze gemaakt. LOB is voor alle leerlingen een verplicht onderdeel van het PTA programma in de bovenbouw. Er wordt vooral tijd aan besteed tijdens de mentoruren. Je moet het met een voldoende afsluiten, het komt ook op je dossierkaart te staan.

Vandaag ga je een begin maken met LOB. Je ontmoet oud-leerlingen die inmiddels studeren en je hier van alles over kunnen vertellen, je leert je weg vinden op zowel internet als in boekjes om je goed te kunnen oriënteren en met een goed plan te komen, je maakt een LinkedIn-pagina aan, je doet een studiekeuzetest en je werkt een plan uit voor de komende tijd.

mbo, associate degree, hbo of universiteit?

De meeste leerlingen gaan na het halen van hun diploma naar het hbo of naar de universiteit. Een hbo-opleiding (bachelor) duurt vier jaar en een universitaire bachelor duurt drie jaar. Na het halen van je bachelor doe je op de universiteit vaak nog een master. Die duurt 1-2 jaar.

Soms kan het mbo ook een optie zijn, bijvoorbeeld als je op de havo op je tenen loopt, niet bent aangenomen op de hbo-opleiding van jouw keuze of als je wat langzamer richting het hbo wil gaan. Vaak word je met een havodiploma in de tweede klas van het mbo aangenomen.

Vind je vier jaar naar school te lang? Dan is er nog een tussenoplossing: de associate degree, eigenlijk een verkorte hbo-opleiding. Het diploma dat je daar haalt zit tussen een mbo4-diploma en een hbo-diploma in. De associate degree-opleidingen zijn vrij nieuw en er bestaan nog niet zo veel.

Als je je vwo-diploma hebt gehaald, is een universitaire studie een logische keuze; het vwo bereidt je immers voor op wetenschappelijk onderwijs. Voor sommige leerlingen kan een

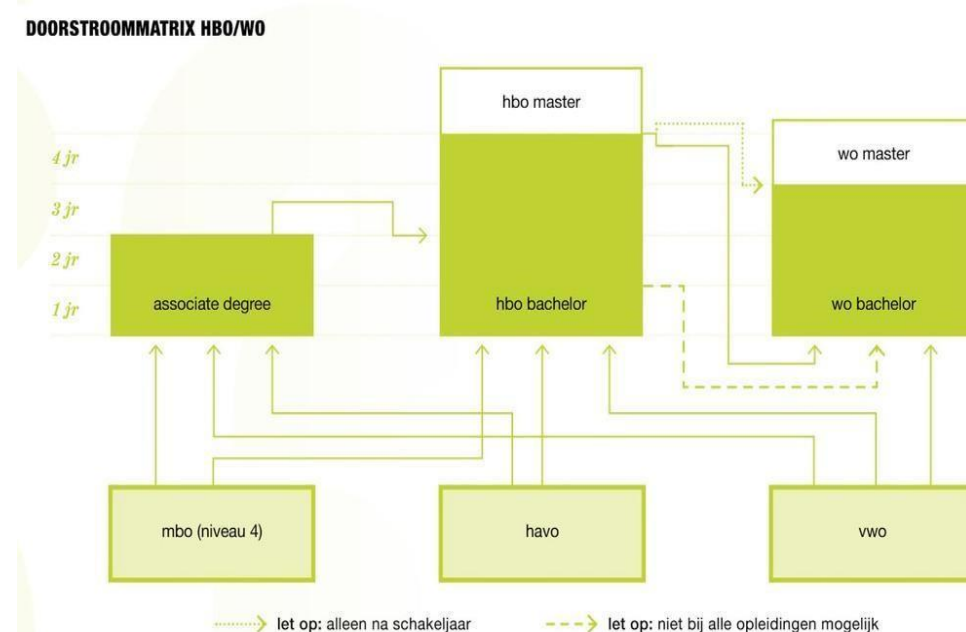
hbo-studie toch een betere vervolgstap zijn, vooral als je wat praktischer bent ingesteld. Hieronder lees je in een schema de verschillen tussen hbo en universiteit.

Hoger beroepsonderwijs (hbo)	Universiteit
Leren voor een beroep	Leren door onderzoek te doen
Beroepsbeeld is duidelijk	Beroepsbeeld is nog niet duidelijk
Vooral praktisch	Vooral theoretisch
Bestaande kennis toepassen in de praktijk	Nieuwe kennis ontdekken en delen
Vaardigheden en houding voor beroep	Vaardigheden voor onderzoek en wetenschap
Veel verschillende vakken	Minder vakken, meer verdieping
Leerstof gespreid behandeld	Leerstof geconcentreerd in hoog tempo behandeld
Veel groepsgewijs les	Veel zelfstandig leren
Vaak les in een klas	Vaak les in grote collegezalen

Wil je van de havo naar het vwo? Dan kan dat. Je moet dan wel een extra vak kiezen op het vwo en daarnaast is wiskunde en een moderne vreemde taal (Frans of Duits) verplicht. Handig dus als je die op de havo ook al hebt.

Je kan ook na het behalen van hbo-diploma overstappen naar de universiteit. Het fijne is dan dat je je al vier jaar hebt kunnen verdiepen in dingen die je echt interesseren. Je kan zelfs na je eerste jaar hbo overstappen, al zitten daar een hoop haken en ogen aan. Weet dat er na ieder diploma dat je in de toekomst haalt weer een nieuw deurtje voor je opengaat. Heerlijk toch?

Wat zijn de doorstroommogelijkheden?

HOOFDSTUK 2

Kiezen, hoe doe je dat?

Stap 1: Oriënteren

Wie ben ik? En wat kan ik? Probeer eens voor jezelf antwoord te geven op de volgende vragen, zonder dat je meteen aan een studie of een beroep denkt.

- Welke vakken vind ik leuk? Waar ben ik goed in?
- Wat vind ik leuk om te doen, niet alleen op school?
- Wat vind ik belangrijk?
- Waar ben ik goed in?
- Wat verwacht ik van een studie?
- Welke studies passen bij mijn interesses?

Bekijk allerlei studies in de boekjes van school en op internet. Op de sites www.studiekeuze123.nl en www.startstuderen.nl. Je kunt ook allerlei studiekeuzetesten doen om erachter te komen in welke richting je een studie gaat zoeken (op www.icares.com bijvoorbeeld). Heb je geen idee wat je wil? Ga dan een keer mee naar een open dag samen met een vriend of vriendin. Wie weet kom je wat leuks tegen!

Stap 2: Verkennen

Fijn! Je hebt een klein beetje een idee gekregen. Nu is het zaak om informatie te verzamelen over de overgebleven opleidingen uit fase één! Hier zijn wat vragen die je jezelf kan stellen:

- Wat zijn de verschillen tussen de opleidingen?
- Welke specialisaties en afstudeerrichtingen zijn er?
- Welke beroepen en banen sluiten aan bij de studie?
- Waar kan ik de studie volgen?
- Houd ik van praktijk of van theorie?
- Lijkt het me misschien leuk om te studeren in het buitenland?

In deze fase ga je open dagen bezoeken. Vraag aan studenten wat zij van de studie vinden en praat met je ouders en vrienden over wat je gezien hebt. Op school kunnen je mentor, je docenten en je decaan goede gesprekspartners zijn. Hun reacties kunnen jou vervolgens aan het denken zetten. Aan het eind van deze fase weet je welke opleiding(en) tot jouw keuzemogelijkheden behoort (behoren).

Stap 3: verdiepen

Zo! Je weet al veel meer na al die gesprekken en de open dagen die je bezocht hebt. Nu is het tijd om je te verdiepen. In deze fase kan je op zoek gaan naar het antwoord op de volgende vragen:

- Hoe is het om deze opleiding te doen?
- Is dit wat ik zoek, wil en kan?
- Wat houden de diverse vakken in?
- Hoe is de studiebegeleiding?
- Hoe is de sfeer?

Ga naar meeloopdagen en ga proefstuderen. Bekijk ook de programma's van de studie via de site van de hogeschool of de universiteit. Praat over je ervaringen met vrienden, klasgenoten, familie, docenten, je mentor en je decaan. Plan een gesprek in met je mentor over de redenen waarom je die studie leuk en interessant vindt. Als je jouw keuze aan anderen vertelt, zet je voor jezelf alles op een rijtje en realiseer je je wat je ervan vindt.

Stap 4: beslissen

Je gaat de knoop doorhakken! Schrijf je op tijd in via www.studielink.nl (voor 1 mei). Na je inschrijving doe je mee aan de selectie bij studies met meer aanmeldingen dan studieplaatsen (de numerus fixus) of aan de studiekeuzecheck (een laatste onderzoek om te kijken of een studie bij je past). Hier zijn nog wat laatste vragen:

- Welke twijfels zijn er nog?
- Zijn er overstapmogelijkheden?
- Evalueer eventueel je keuzemotieven.

Oriënteren

Verkennen

Verdiepen

De knoop doorhakken

HOOFDSTUK 3

Tussenjaar

Misschien wil je niet meteen doorstomen en heb je behoefte aan een jaartje niks. Nou ja, niks is niet verstandig. Misschien niet iets wat met opleidingen te maken heeft. Een jaar op de bank zitten Netflixen zullen je ouders vast niet toestaan en verveelt bovendien binnen een maand. Neem je een tussenjaar, dan is het goed om te bedenken hoe je deze nuttig kan besteden. Stel jezelf wat doelen voor het tussenjaar: bijvoorbeeld een taal leren, reizen, je rijbewijs halen, een portfolio maken voor de kunstopleiding waar je heen wil. Voorkom een jaar bankhangen, hoe heerlijk je dat misschien nu in de oren klinkt, of een heel jaar onder je niveau werken. Dat is namelijk écht zonde van je tijd.

Voordelen

Heb je nog geen idee wat je wilt gaan studeren of welke master je moet kiezen, dan kan een tussenjaar je helpen om hier meer inzicht in te krijgen. Werkervaring opdoen kan in Nederland, maar je kunt ook naar het buitenland. Het leven in een andere cultuur is een hele uitdaging. Je gaat op een andere manier naar zaken kijken en het is een goede manier om een nieuwe taal te leren of je bestaande talenkennis op te frissen. Je tijd in het buitenland biedt vele mogelijkheden om nieuwe vrienden te maken en internationale contacten op te doen. Zeker als je internationaal carrière wilt maken kunnen deze contacten later heel waardevol zijn.

Buitenlandervaring staat goed op je cv; het geeft blijk van zelfstandigheid en doorzettingsvermogen. Ook bij sommige opleidingen heb je dan een streepje voor. Denk aan bijvoorbeeld de Hogere Hotelschool.

Nadelen

Een tussenjaar is goed voor je (persoonlijke) ontwikkeling, maar er kleven ook nadelen aan. Als scholier of student ben je gewend aan een studeerritme. Een jaar naar het buitenland gaan of werken haalt je hier helemaal uit. Je kunt na een jaar vrijheid heel veel moeite hebben om weer in een studeermodus te komen. In het ergste geval ben je het helemaal kwijt en besluit je om niet meer verder te studeren. Daarnaast kun je tijdens je verblijf in het buitenland de liefde van je leven tegenkomen. Heel mooi natuurlijk, maar ook erg emotioneel als je op een dag weer naar Nederland terug moet. Het afscheid kan zwaar vallen en het gescheiden leven van je lover kan het gewone leven in Nederland bemoeilijken. Dan zal blijken of de band die je met elkaar hebt sterk genoeg is om de afstand tussen elkaar te overbruggen.

HOOFDSTUK 4: Praktische informatie LOB

Open dagen bezoeken

Als je een Open Dag bezoekt, bedenk dan goed van tevoren wat je allemaal graag wil weten over de studie. Een goede voorbereiding is het halve werk!

Hier zijn wat vragen die je kan stellen tijdens de open dag:

- *Krijg je hoorcolleges, practica, werkgroepen of werkcolleges?*
- *Hoeveel college-uren (in een grote groep_ of contacturen (in lesgroep of kleinere werkgroep) heb je per week? Werk je veel samen?*
- *Hoe groot zijn de groepen?*
- *Hoeveel uur moet je gemiddeld per week studeren?*
- *Hoeveel studenten zitten er in het eerste jaar?*
- *Hoeveel studenten vallen uit? Stoppen ze omdat de studie te zwaar is? Of om andere redenen?*
- *Welke middelbare schoolvakken zijn voor deze studie belangrijk?*
- *Hoe wordt er getoetst? Zijn er veel tentamens? Of krijg je juist een cijfer voor opdrachten?*
- *Waarin verschilt deze opleiding van dezelfde opleidingen in andere plaatsen? - Welke opleiding lijkt op deze opleiding? Wat zijn overeenkomsten? En wat zijn de verschillen?*
- *In welke beroepen komen de meeste studenten terecht?*

AMN Loopbaanleren

AMN Loopbaanleren helpt je ook in je zoektocht naar een vervolgopleiding. Het programma is erop gericht om maatwerk te leveren. Welke opdrachten en hoeveel opdrachten je gaat maken van AMN Loopbaanleren is geheel afhankelijk van de vraag in welke fase van het keuzetraject jij zit. Dit kan per leerling verschillen. Jij bepaalt, in overleg met je mentor, welke opdrachten van AMN Loopbaanleren voor jou interessant zijn en aansluiten bij jouw wensen. Voordat je een opdracht gaat maken is het dus eerst belangrijk om te weten in welke fase van het LOB traject jij zit. Weet je al vrij snel welke richting je op wilt gaan, maar twijfel je tussen twee opleidingen? In dat geval is het raadzaam om opdrachten van AMN Loopbaanleren te maken die behoren tot fase twee (verkennen) of fase drie (verdiepen). Heb je echter nog geen flauw idee wat je later wilt gaan doen of waar je interesses liggen? Dan is het verstandig om opdrachten te kiezen uit fase één (oriënteren). Het inloggen op de website van AMN Loopbaanleren gebeurt via Magister – ELO – Bronnen.

Bij de decaan kun je terecht voor:

- Vragen over je profielkeuze
- Vragen over vervolgopleidingen en beroepen
- Vragen over de aanmelding vervolgopleiding (Studielink) en aanvragen studiefinanciering bij DUO (www.duo.nl)
- Open Dagen en andere voorlichtingsactiviteiten van hogescholen en universiteiten
- Het maken van een interessedetst of studiekeuzetest als je nog niet precies weet wat je wilt gaan doen
- Het vinden van informatie over studie en beroepskeuze

Verder kun je natuurlijk ook altijd langskomen om te snuffelen in onze studiekeuzegidsen decaan@gerritdveen.nl

HOOFDSTUK 5

Programma van toetsing en afsluiting

LOB is een officieel eindexamenonderdeel en zoals al eerder beschreven moet je het met een voldoende afsluiten. Dit betekent dat je de opdrachten beschreven in het PTA moet doen (inleveren bij de mentor). Het zijn officieel handelingsdelen.

PTA havo

4 havo		
November	Voorlichting LOB (officiële aftrap) bijwonen	
Nov/dec/jan	Opdrachten AMN, mentorgesprekjes, MOL gesprekken	
Maart (8 en 9 maart)	Voorlichtingsavonden 4strax bijwonen	
Maart-juli	Keuzeopdracht 1	
5 havo		
Oktober	Voorlichting LOB (oa over aanmelden studie)	
Nov/feb	Opdrachten AMN, mentorgesprekjes, Mol gesprekken	
Nov/feb	Keuzeopdracht 2	
februari	Inleveren eindvlog (presenteer wat je gaat doen als je je diploma op zak hebt)	

PTA vwo

5 vwo		
November	Voorlichting LOB (officiële aftrap) bijwonen.	
Nov/dec/jan	Opdrachten AMN, mentorgesprekjes, Mol gesprekken	
Maart	Voorlichtingsavonden 4strax	
Maart-juli	Keuzeopdracht 1	
6 vwo		
Oktober	Voorlichting LOB (o.a over aanmelden studie)	
Nov/feb	Opdrachten AMN, mentorgesprekjes, Mol gesprekken	
Nov /feb	Keuzeopdracht 2	
februari	Inleveren eindvlog (wat ga je doen als je je diploma straks o zak hebt)	

Zowel in de voorexamenklas als examenklas maak je een keuzeopdracht (een verslagje van een activiteit met betrekking tot LOB).

Dit kan zijn

- Verslagje van een AMN test
- Verslag van een bezoek van een open dag
- Verslag van uitkomst studiekeuzetest
- Verslag van een meeloopdag/stage/ dagje proefstuderen
- Verslag van eigen ondernomen activiteit met betrekking tot LOB.

In je eindvlog vertel je precies wat je plannen zijn als je straks je diploma op zak hebt. Ga je studeren, een wereldreis maken of ga je bijvoorbeeld werken aan je portfolio om toegelaten te worden tot de kunstacademie.

Het LOB-plan

Schrijf je antwoord op de volgende vragen op:

1. In welke fase van het keuzeproces zit jij? (zie hoofdstuk 2)
2. Beantwoord nu de vragen van de fase waarin je zit.
3. Welke (online) open dagen wil je de komende maanden bezoeken? Wat wil je te weten komen? Kijk voor de open dagen op www.studiekeuze123.nl.
4. Welke AMN-opdrachten ga je de komende maanden maken?

HOOFDSTUK 6

Handige webadressen

Kiezen hoe doe je dat?

www.icares.com

gratis studiekeuzetest

www.studiekeuze123.nl

compleet overzicht voor studiekeuzers die het nog niet weten of het al wel weten. Hier vind je ook alle open dagen en een interesstest

www.studeermeteenplan.nl site van de Rijksoverheid met veel informatie om je voor te bereiden op een studie.

Studeren in het buitenland/tussenjaar

www.bachelorsportal.com/countries

Engelstalige website met informatie over bachelor en masterstudies in bijna alle landen van de wereld

www.bureaubuitenland.nl

helpt je op weg als je op zoek bent naar een leuke en leerzame buitenlandervaring

www.nuffictic.nl/tussenjaar

startpagina met informatie over een tussenjaar

www.go-europa.nl

informatie over studeren, werken en vrijwilligerswerk in Europa

Aanmelden hoe gaat dat?

www.studielink.nl

op de site kun je je aanmelden voor hbo en wo opleidingen

www.duo.nl

op deze site kun je alles regelen met betrekking tot studiefinanciering

www.DigiD.nl

op deze site kun je je digitale identiteit aanvragen